

מי ומה בחוברת:

אנו פותחים את החוברת בפרק זכרונותיו של אלכסנדר פי צ'ורסקי (סאשה), יהודי, קצין רוסי שהיה היוזם והמארגן של מרד האסירים במחנה המוות סוביבור. המרד בסוביבור הינו אחד התופעות המועטות של התקוממות המונית של אסירים-כלואים עליידי הנאצים לעת מלחמת העולם השנייה.

אריה לופי (ריקו), חבר קיבוץ שריד, שהיה צנחן בימי מלחמת העולם השנייה מפרסם את זכרונותיו על גיוסו למבצע הצניחה, תקופת המאסר בכלא הרומני וימי השליחות בקרב יהודי רומניה.

אנו מדפיסים קטע מחיבורה הרחב של רחל אהרונוביץ (מ"א), על התמורות הנפשיות והתגובות הפסיכולוגיות של אסירי הגיטאות והמחנות בהשפעת השבר הגדול.

במרכזה של החוברת אנו נותנים שורת עבודות העוסקות בתמורה שבקורות יהודי איטליה עם השתלטותם של הגרמנים על חצי האי בראשית ספטמבר 1943.

— מיכאל טאליאקוצ'ו מוסר סקירה כללית על המאורעות.

— אנו מפרסמים דו"ח רשמי שחיבר פרופ' אוגו פואה — יו"ר מועצת קהילת רומא — בימי הכיבוש הגרמני.

— התעודה המשלימה את תיאורו של פרופ' פואה היא יומן של פקידת הקהילה, רוזינה סוראנו, המספרת באורח אישי ובלתי אמצעי על פרטי ההתרחשויות.

המדור העיוני נפתח במסתו של ד"ר דניאל קארפי — מרצה באוניברסיטת תל-אביב על התפתחותה ומהלכיה של האנטישמיות של התנועה הפאשיסטית באיטליה.

ד"ר יהודה באואר, מרצה במכון ליהדות זמננו באוניברסיטה העברית בירושלים, מסכם באורח תמציתי את המדיניות של הישוב הארץ-ישראלי בתקופת מלחמת העולם השנייה.

במדור התיעודי מפרסם ד"ר דניאל קארפי שתי תעודות המשקפות את מצבם של יהודי קרואטיה בתחום הכיבוש האיטלקי.

ישראל גוטמן מוסר ניתוח דמותו ומעשיו של אדם צ'רניאקוב, יושב-ראש היודנראט בגיטו וארשה לאור יומנו שהתפרסם לאחרונה, וזכרונותיהם של בני התקופה.

כנספח לעבודה, אנו מביאים לקט קטעים מיומנים וספרי זכרונות, אשר במרכזם ניצבת דמותו של צ'רניאקוב.

במדור תגובות, אנו מביאים את הערותיו של אהרון ווייס בשולי מאמרה של חייקה גרוסמן — 25 שנים למרד גיטו ביאליסטוק" (ילקוט „מורשת" ט').

חייקה גרוסמן מפרסמת תשובה כתגובה להערות הנ"ל.

לחוברת מצורף אינדקס המכיל רשימת המחברים והעבודות שראו אור בעשר חוברות של „ילקוט מורשת".